

Hyvinvointialueneuvottelu Satakunnan hyvinvointialue

Aika: 31.10.2023

Paikka: kh. Iso, Kirkkokatu 14, Helsinki

Alueen edustajat

Harri Lehtonen, aluehallituksen puheenjohtaja
Sari Rantanen, vs. hyvinvointialuejohtaja
Tero Mäkiranta, toimialuejohtaja, konsernipalvelut
Jyrki Vatanen, talousjohtaja
Jyri Leppäkoski, vs. pelastusjohtaja
Anneli Lehtimäki, muutosjohtaja
Marika Lanne, järjestämisjohtaja
Jani Lavonen, digijohtaja
Hanna-Leena Markki, vs. sote-johtaja
Kirsi Varhila, hyvinvointialuejohtaja (Teams -linkillä etänä virkavapaalta)

Puheenjohtajisto

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja
Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, SM, varapuheenjohtaja

Valtioneuvoston edustajat

Susanna Huovinen, hallintopolitiikan alivaltiosihteeri, VM
Ville-Veikko Ahonen, muutosjohtaja, finanssineuvos, VM
Piia Pekola, neuvotteleva virkamies, VM
Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM
Annakaisa Iivari, osastopäällikkö, STM
Tiina Snellman, yksikön päällikkö, SM
Katja Croell, arviointipäällikkö, THL
Tero Kuusisto, pelastusylitarkastaja, AVI
Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM (sihteeri)

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtajat osastopäällikkö Kari Hakari ja pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka avasivat neuvottelun kello 10.02.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätösesitys: Todetaan osallistujat, lyhyt esittäytyminen ja hyväksytään asialista muutoksitta.

Päätös: Todettiin esityslistan mukaisesti

3. Hallitusohjelma

3.1 Hallitusohjelman linjaukset

Kansallinen palvelureformi

Palvelureformi on sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllisen uudistumisen reformi. Reformin keskeisenä tavoitteena on tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen.

Työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa,

Pelastusalalla käynnistetään kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi. Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Ohjauksen yhtenäistäminen

Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta. Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi ja vahvistetaan ministeriön voimavaroja. Valtiovarainministeriön johdolla STM, SM ja VM sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Alueen edustajat esittelevät.

Alueen yleiskatsaus ja näkemykset hallitusohjelmasta kokonaisuutena, ei muutosohjelmien esittelyä. (Liitteessä 2)

Päätösesitys: Käydään läpi hallitusohjelman keskeiset hyvinvointialueita koskevat linjaukset sekä alueen yleinen tilanne.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Käydään läpi taustamateriaalien sekä tilannekuva-analyysin pohjalta tehdyt havainnot alueen tilanteesta.

Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot on kuvattu liitteessä 3.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Alueen uudistumistyötä ohjaa kullakin alueella muutos- ja/tai uudistusohjelma. Alue esittelee oman ohjelmansa keskeiset tavoitteet ja aikataulun.

Alueen muutos- ja uudistusohjelmakokonaisuus on esitelty liitteessä 4.

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen erityiskysymykset)

Mahdollinen asia, jonka alue haluaa tuoda keskusteluun, mutta ei sisälly muutosohjelmaan. Mahdollisen noston pitää kuulua laissa määriteltyjen asiakokonaisuuksien piiriin.

Alueen oma nosto on esitetty liitteessä 5.

Päätösehdotus: Käydään läpi alueen tilanne sekä keskeiset haasteet. Kuultiin alueen muutosohjelman toteutuksen tavoitteet ja aikataulu.

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus

5. Johtopäätökset

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Neuvotteluiden pohjalta muodostetaan yhteinen näkemys alueen tilanteesta. Tämän kohta sovi-
taan neuvottelussa yhdessä alueen edustajien kanssa ja kirjataan keskeiset asiat ja huomiot.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa.

Päätös:

Todettiin, että neuvotteluissa on syntynyt yhteinen tilannekuva Satakunnan hyvinvointialueen tilanteesta. Alue näkee uudistumisen mahdollisuuksia, ei vain leikkauksia ja nopeita säästötoimia taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Alue ei esimerkiksi ole aloittamassa henkilöstön vähentämiseen tähtäviä yt-neuvotteluita. Poliittisen päätöksenteon kyvykkyys tehdä ratkaisuja aiheuttaa epävarmuutta. Alueella on vahva yhdessä tekemisen halu ja tarve sekä suhteessa muihin hyvinvointialueisiin, YTA-alueisiin ja kuntiin.

Uudistumiseen liittyy osaltaan toimitiloihin liittyvät ratkaisut. Neuvottelussa todettiin, että kuntayhtymien omistamia toimitiloja ei koske sama 3+1 vuoden vuokrausmalli, mikä koskee kuntien omistamia kiinteistöjä.

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Kirjataan mahdolliset neuvotteluiden tuomat muutokset selvityksiin.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa

Päätös: Todettiin, että ei ole vaikutuksia.

5.3 Valtioneuvoston toimenpidesuosituksset

Ehdotukset valtioneuvoston toimenpidesuosituksiksi hyvinvointialueelle on esitetty liitteessä 6.

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on vauhditettava päätöksentekoa toimintansa ja palveluiden uudistamiseksi sekä talouden tasapainottamiseksi.
2. Alueen on selkeytettävä palvelurakennetta ja kevennettävä palveluverkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
4. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitoksen työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Päätösehdotus: Annetaan esitetyt toimenpidesuosituksset

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Sovitaan yhdessä jatkotoimenpiteistä ja mahdollisesti seurattavista asioista sekä seurannan aikataulusta ja tavoista.

Toimenpidesuosituksia seurataan Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) §24 mukaisesti.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee ehdotuksen seurattavista asioista kokouksessa

Päätös: Toimenpidesuositusten toteutumista seurataan Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §24 ja Laki pelastustoimen järjestämisestä §10 mukaisesti. Seuranta tehdään hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön selvityksissä, THL:n asiantuntija-arvioissa, AVI:n asiantuntija-arvioissa, sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

5 Tilaisuuden päätös

Palautelomake lähetetään osallistujille viikon kuluessa.

Puheenjohtajat Kari Hakari ja Kimmo Kohvakka päättivät neuvottelun klo 14.00.

Kari Hakari

Osastopäällikkö

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Kimmo Kohvakka

Pelastusylijohtaja

Sisäministeriö

Kirsi Varhila

Hyvinvointialuejohtaja

Satakunnan hyvinvointialue

Liitteet

Liite 1: Neuvottelun esitysmateriaali

Liite 2: Alueen yleistilanne

Liite 3: Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot

Liite 4: Alueen muutosohjelmakokonaisuus

Liite 5: Alueen erillinen oma nosto

Liite 6: Valtioneuvoston toimenpidesuosituksukset

Neuvotteluiden taustamateriaalit:

Satakunnan selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta

Satakunnan selvitys pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Satakunnan hyvinvointialueella : Alueellinen asiantuntija-arvio, syksy 2023, THL

Aluehallintoviraston asiantuntija-arvio: Pelastustoimen palvelut Satakunnan hyvinvointialueella 2022

Lounais-Suomen aluehallintoviraston selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta vuonna 2022

Yhteistyöaluetta koskeva Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen Suomessa: Valtakunnallinen asiantuntija-arvio, syksy 2023, THL

Valviran valtakunnallinen selvitys valvontahavainnosta koskien sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Aluehallintoviraston valtakunnallinen asiantuntija-arvio: Pelastustoimen palvelut 2022

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vuosittainen selvitys – luonnos

Sisäministeriön selvitys: Pelastustoimen palvelut ja talouden tila 2022 (luonnos)

VN/22236/2023-STM-19

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Hakari Kari 913129191

2024-02-26

KOHVAKKA KIMMO 91260243T

2024-02-26

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 7 pages before this page

Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Satakunnan hyvinvointialueen neuvottelu

31.10.2023, klo. 10.00 – 14.00
kh. Iso, Kirkkokatu 14, Helsinki
Liite 1: Neuvottelun esitysmateriaali

Asialista

1. Tilaisuuden avaus
2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen
3. Hallitusohjelma
4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila
5. Johtopäätökset
6. Tilaisuuden päätös

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Osallistujat

Alueen edustajat

- Harri Lehtonen, aluehallituksen puheenjohtaja
- Kirsi Varhila, hyvinvointialuejohtaja (etänä)
- Sari Rantanen, vs. hyvinvointialuejohtaja (sote-johtaja)
- Tero Mäkiranta, toimialuejohtaja, konsernipalvelut
- Jyrki Vatanen, talousjohtaja
- Jyri Leppäkoski, vs. pelastusjohtaja
- Anneli Lehtimäki, muutosjohtaja
- Marika Lanne, järjestämisjohtaja
- Jani Lavonen, digijohtaja
- Hanna-Leena Markki, toimialuejohtaja, lasten, nuorten ja perheiden palvelut (sote-johtajan sijainen)

Valtionhallinnon edustajat

- Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja
- Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, SM, varapuheenjohtaja
- Susanna Huovinen, hallintopolitiikan alivaltiosihteeri, VM
- Ville-Veikko Ahonen, muutosjohtaja, finanssineuvos, VM
- Pia Pekola, neuvotteleva virkamies, VM
- Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM
- Annakaisa Iivari, osastopäällikkö, STM
- Tiina Snellman, yksikön päällikkö, SM
- Katja Croell, arviointipäällikkö, THL
- Tero Kuusisto, pelastusylitarkastaja, AVI
- Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM (sihteeri)

3. Hallitusohjelma

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallitusohjelma jatkaa aiempia uudistuksia

- Hallitusohjelmassa todetaan, että ***sosiaali- ja terveydenhuollon palvelulainsäädäntö sekä siihen liittyvä ohjaus uudistetaan vastaamaan uusia sote-rakenteita ja valtakunnallisia sote-tavoitteita***
- Reformin keskeisenä tavoitteena on **tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen**
- Rakennetaan nykyistä selkeämpi kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä
- Tehdään mahdollistavaa lainsäädäntöä ja vaikuttavampaa kansallista ohjausta
 - Poistetaan esteitä mm. integraation, tietojohdamisen, digitalisaation ja henkilöstön riittävyyden edistämiseksi
 - Kevennetään sitä yksityiskohtaista palvelujen sisältöjä koskevaa sääntelyä, joka on tullut tarpeettomaksi hyvinvointialueiden aloittamisen ja sote-järjestämislain mukaisen kansallisen ohjauksen myötä
 - Vahvistetaan yhteistyöaluetasoista ja kansallista kustannusvaikuttavuutta edistävää ohjausta sekä hyvinvointialueiden välistä vertailua

Kansallinen palvelureformi ja alueiden muutosohjelmat muodostavat kokonaisuuden

Finanssipoliittinen tavoite: hillitä kustannusten kasvua 2-3 mrd eurolla vuoteen 2031 mennessä suhteessa vuoden 2023 julkisen talouden perusuraan.

Kansallinen palvelureformi

Kansallisia toimia kuten

Säädösten uudistaminen (mm. terveydenhuolto- ja sosiaalihuoltolait)

Hyvän työn ohjelma ja sote-ammattihenkilölakien muutokset

Tietojohtamisen, digitalisaation ja ohjauksen kehittäminen (mm. sote-järjestämislaki, asiakastietolaki ja mahdollistavampi substanssilainsäädäntö)

0,8 mrd €

Hyvinvointialueiden muutosohjelmat

Alueellisia toimia kuten

Palvelurakenteen kehittäminen (mm. yhteisölliset ja kotiin tuotavat palvelut, palveluohjaus ja palveluketjut, digitaalisten ja etäpalvelujen ensisijaisuus, parhaiden ratkaisujen levittäminen)

Tehostetaan toimintoja ja muutetaan toimintatapoja (mm. investoinnit, hankinnat, tilojen ja palveluverkon järjeistäminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, siirtyneet virat)

Lisätään alueiden yhteistyötä ja koordinaatiota (mm. tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, ennakoiva henkilöstö-suunnittelu, lääke-, laite- ja tarvikehankintojen keskittäminen)

1,2 mrd €

Mitä Kansallisella palvelureformilla tavoitellaan?

- **Vauhditetaan alueellista kehittämistyötä**, varmistaen hallittu, samanaikainen ja rohkea muutos koko maassa. Reformin myötä suomalaisella hyvinvointiyhteiskunnalla ja sote-alan henkilöstöllä on paremmat valmiudet ja resilienssi toimia ja turvata ihmisten perusoikeudet jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.
- **Selkeämpi sote-palvelurakenne**, jotta palvelut, henkilöstö ja resurssit kohdentuvat oikein. Ennaltaehkäisevät, perustason ja erityistason sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut muodostavat porrasteisen kokonaisuuden.
- **Digitaalisten ja yhteisöllisten ratkaisujen ensisijaisuus** parantaa palvelujärjestelmän toimivuutta ja hillitsee menokasvua. Rajalliset sote-resurssit saadaan paremmin riittämään, kun kaikkia palvelukanavia sekä yhteiskunnan ja yhteisöjen resursseja hyödynnetään optimaalisesti. **Panostetaan** poikkihallinnolliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, ennaltaehkäisyyn, omahoidon mahdollisuuksiin, perustason palveluihin (ml. integraatio ja jatkuvuus), digitalisaatioon ja palveluohjauksen (ml. kohdennetut palveluketjut ja –kokonaisuudet).
- **Kansallisesti painotetaan vaikuttavia palveluja, toimintamalleja ja johtamista**. Kansallinen palvelulupaus huomioi alueelliset ja yksilölliset tarpeet, mutta myös realistisesti käytettävissä olevat resurssit. Vähähyötyisiä hoitoja ja tutkimuksia vähennetään.
- **Vahvistetaan viiden yhteistyöalueen koordinaatiovastuuta ja kansallista yhteistyötä** vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi, erityisesti laaja-alaista erityisosaamista tai merkittäviä investointeja edellyttävien palvelujen ja tehtävien osalta.

Kansallinen palvelureformi

Ennaltaehkäisyn
vahvistaminen

Integraation,
saatavuuden ja
jatkuvuuden
vahvistaminen

Palvelujärjestelmän
selkeyttäminen

Vaikuttavuuden
lisääminen

Varautumisen ja
häiriötilanteiden
hoidon vahvistaminen

Reformin edellyttämät lainsäädännön muutokset (lainsäädännön koordinaatio)

Yleiset palvelut (esim. terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, IMO-laki)

Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelut (esim.. mielenterveyslaki)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (esim.. lastensuojelulaki)

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden palvelut (esim. vanhuspalvelulaki, vammaispalvelulaki)

SOTE-henkilöstön riittävyys ja saatavuus (esim. Hyvän työn -ohjelma, sote-ammattihenkilölait)

Tiedonhallinta, tiedolla johtaminen ja digitalisaatio (esim. asiakastietolaki)

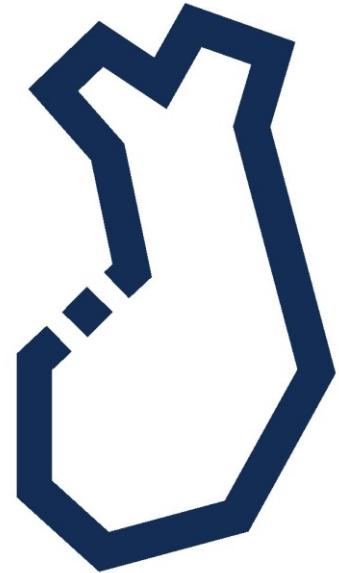
Ohjausjärjestelmän päivittäminen (esim. sote-järjestämislaki)

Yhteydet muihin STM:n ja VN:n hankkeisiin ja ohjelmiin

Kiireelliseksi luokitellut pelastustoimen hallitusohjelmatavoitteet

1. Pelastajien koulutusta lisäämällä ja pelastusalan ratkaiseminen.
2. Väestönsuojelun varustuksen oskevan säätelyn uudistaminen ja väestönsuojelutyön organisoinnin kehittäminen.
3. Omatoimisen varustuksen vahvistaminen kaikissa väestöryhmissä.
4. Kansallisen hankkeen käynnistäminen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi.

RÄDDNINGSVÄSENDET

Työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa

Hallitusohjelma

- Hallitus edistää työturvallisuutta ja työelämän väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyä. Hallitus parantaa muun muassa hoito- ja pelastushenkilökunnan oikeussuojaa työhön liittyvissä väkivaltatilanteissa virkamiehen suojaa vastaavaksi.
- Hallitus käynnistää kansallisen hankkeen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi. Rikoslakia muutetaan siten, että väkivallasta ensihoitohenkilöstöä kohtaan tai sillä uhkaamisesta seuraava rangaistus vastaa virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta seuraavia rangaistuksia.
- Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Pelastusalan posttraumatyöpajojen jatkuminen varmistetaan.

Kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi

- Pelastusalan työhyvinvoinnin seurannan työkalu.
- Selvitys pelastusalan työturvallisuuden parantamisen tarpeista.
- Kerätään jo kentällä käytössä olevat hyvät käytännöt jaettavaksi valtakunnallisesti.
- Posttraumatyöpajojen jatkon selvittäminen
- Suojavarusteiden kehittäminen Pelastustoimen suoja-asuja koskevan esiselvityshankkeen toimenpidesuosituksen perusteella
- Hyvän työn ohjelma sisältämään SOTE-toimenpiteiden lisäksi myös pelastustoimeen liittyvät toimenpiteet.
- OM/SM/TEM valmistelee tarvittavat lakimuutokset

Ohjauksen yhteensovittaminen

- Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta.
- Valtiovarainministeriön tehtäväksi tulee sovittaa yhteen valtioneuvostossa tehtävää hyvinvointialueiden ohjausta. Lähtökohtana on se, että valtioneuvostossa tehtävä hyvinvointialueiden ohjaus on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien julkisen talouden finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa.
- Käytännössä hyvinvointialueiden ohjauksessa ja hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön valmistelussa alueiden toimintaa ja taloutta arvioidaan aiempaa kattavammin kokonaisuutena.
- Päällekkäiset lakisääteiset ohjausvälineet kuten neuvottelukunnat ja valtakunnalliset tavoitteet yhdistetään. Tavoitteena on nykyistä selkeämpi ja tehokkaampi ohjausrakenne.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallitusohjelma ja ministeriöiden ohjaus

- **Järjestämislaki 24 §:** Neuvottelujen tarkoituksena on yhteisen tilannekuvan tarkastelu ja hyvinvointialueen järjestämistehtävän strategisen tason ohjaus erityisesti 22 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet huomioiden sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön edistäminen.
- **Haasteet:** lakisääteisten palveluiden tuottamiseen liittyvä toimiala, rahoituksen riittämättömyys, paikallisen itsehallinnon ja demokratian toteutuminen suhteessa ministeriöiden ohjaukseen, aluevaltuuston lakisääteinen toimivalta. Ohjausta ei voi laajentaa siitä, miten se on laissa määritelty. Hyvinvointialuelain 7 §; Järjestämisvastuu on hyvinvointialueella. Vaikeuskerrointa lisäävät valtuutettujen kaksoisroolit kunnissa/ hva:lla, sekä toimivallan erilainen jako verrattuna varsinkin pieniin kuntiin.
- Virkavastuu suhteessa eri tahojen ohjaukseen – paikallisten poliitikkojen ja ministeriöiden ohjaus. Ohjaus ei voi kohdistua yksittäiseen viranhaltijaan.
- Nostot hallitusohjelmasta:
- Hyvinvointialueiden ohjauksrakenteita kehitetään ja selkeytetään siten, että varmistetaan yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut, henkilöstön riittävyys, hillitään kustannusten nousua ja edistetään kustannusvaikuttavuutta ottaen huomioon alueiden tarve säilyttää hyvinvointialueiden omistajuus omasta taloudestaan. Tavoitteiden saavuttamista seurataan.
- Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi ja vahvistetaan ministeriön voimavaroja. Valtiovarainministeriön johdolla STM, SM ja VM sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta

Hallitusohjelma suhteessa sote-palveluihin

- **Hallitusohjelma toteuttaa Satakunnan hyvinvointialueen strategiaa**
- Terveystieteiden peruspalvelujen saatavuuden parantaminen, hoitotakuun toteutuminen, mielenterveyspalveluiden saatavuus: *PTH:n 7 vrk. hoitotakuu on oikea päämäärä pitkällä aikavälillä. Tämä koskee myös pääsyä matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden piiriin, ml. tulevaisuuden digi- ja etäpalveluratkaisut.*
- Kotiin annettavien palvelujen painotus, ikääntyneiden henkilöstömitoituksen (0,7) voimaantumisen lykkäys: *Pitkällä aikavälillä ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta tulee vähentää, eli vahvistaa PTH:n saatavuutta kaikille ikäluokille. Lyhyellä aikavälillä tulee satsata iäkkäiden henkilöiden toimintakyvyn ylläpitämiseen mm. kotiin annettavia hoito- ja tukipalveluja ja päivätoimintaa lisäämällä sekä edistämällä hyte-yhteistyötä.*
- Henkilöstön saatavuus, henkilöstön työjaon selkeyttäminen: *Nähdään selkeänä tarve laajentaa henkilöstömitoituksiin laskettavia ammattipätevyyksiä.*
- Uudistetaan terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, erikoissairaanhoidon säädöksiä: *Nähdään tarpeellisena. Ao. lainsäädännössä on korjattavaa/selkiytettävää. HA-uudistus on monin osin vielä kesken.*
- **Hallitusohjelma ja Satakunnan hyvinvointialueen strategia eivät korreloi**
- Sosiaaliturvan muutokset vs. sosiaalinen oikeudenmukaisuus: *1) Viimesijaisten tukien suorien kustannusten osioimintaa johtaa usein yksilön sekä hänen läheistensä ja koko julkisen sektorin (sosiaalitoimi, PTH, ESH ja sivistystoimi) kannalta huonoon/kalliiseen lopputulokseen. Kokonaisuudessaan toimeentulotuen saajien määrä ja tuentarve kasvaa. 2) Muutosten kohdistuessa selektiivisesti tiettyihin tuensaajien ryhmiin, muodostaa tämä yhdenvertaisuusongelman.*
- Vammaispalvelulain lykkäys/muutokset: *Aiheuttaa epävarmuutta. Vammaispalveluiden tason ja vammaisuuden kriteerien tulee säilyä YK:n vammaissopimuksen mukaisena (henkilön suhde ympäröivään yhteiskuntaan), ts. yksilöllinen palveluiden tarve, ei erillinen diagnoosi tai vammaisuuden asteen määrittely.*

Hallitusohjelma suhteessa talouteen

Hallitus sitoutuu tavoitteeseen, jossa kustannusten kasvua hillitään:

- Vuoden 2023 julkisen talouden perusuraan verrattuna 1,4 miljardilla eurolla vuoteen 2027 mennessä, josta katetaan hyvinvointialueiden muutosohjelmilla 800 – 900 miljoonaa euroa
- Yhteensä 3 miljardilla eurolla vuoteen 2031 mennessä kansalaisten perustuslailliset oikeudet huomioiden

Rahoitusmallin kannustavuuden lisäämiseksi toteutuneiden kustannusten koko maan tasolla tehtävää jälkikäteistarkistusta lasketaan portaittain lisäämällä malliin niin kutsuttu hyvinvointialueiden omavastuu:

Esimerkiksi vuoden 2026 rahoitukseen jälkikäteistarkastus tehtäisiin vuoden 2024 toteutuneiden kustannusten perusteella 95-prosenttisesti

- Vuonna 2027 90 % prosenttisesti
- Vuonna 2028 80 % prosenttisesti
- Vuonna 2029 alkaen 70-prosenttisesti

Hyvinvointialuelain pykälää 123 § muutetaan siten, että jo yksi lisärahoitusmenettely voi johtaa arviointimenettelyyn

Lisäksi; HVA-indeksin muutos ei vastaa todellista sote -kustannusmuutosta

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen yleiskatsaus

- **Hyvinvointialueen toimintojen ja käytäntöjen rakentaminen on kesken** (*Organisaation rakenteet eivät täysin tue sujuvaa päätöksentekoa ja toimeenpanoa*)
- **Palveluverkko-palvelurakenne-investoinnit** (*miten kokonaisuus saadaan mahdollisimman tehokkaasti tukemaan toimintaa?*)
- **Kevään 2023 neuvotteluiden keskeiset seurattavat asiat**
 - Toiminnan ja talouden uudistusohjelma
 - Yhdenvertaisten palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
 - Hoito- ja palveluvelka
 - Ammatillisen henkilöstön saatavuus ja riittävyys
 - Peruspalvelujen vahvistaminen

THL:n arviointiraportin keskeiset huomiot

- **Miten palvelujen yhdenvertaista saatavuutta turvataan, alueellisia eroja kavennetaan ja alueen väestön palvelutarve huomioidaan kun palveluverkosta päätetään?** *(Hyvinvointialueen lähtötilanteesta johtuen palvelurakenne on alueella vielä osin heterogeeninen ja raskas. Palveluvalikoimissa ja –kanavissa, palvelukriteereissä, toimintamalleissa sekä tuotantotapoihin liittyvissä asioissa on yhtenäistämistä. Perus- ja erikoissairaanhoidotason välisessä yhteistyössä on parannettavaa)*
 - **Miten suun terveydenhuoltoon pääsyä parannetaan?** *(Hammaslääkärin vastaanotolle yli 3 kk odottaneet)*
 - **Miten Ikäihmisten palvelut turvataan, kun painopiste siirretään laitoshoidosta kotiin annettaviin palveluihin?** *(Palvelujen painopiste nyt laitoshoidossa, kotihoidon asiakkuudet laskeneet)*
 - **Miten vammaisten palveluja yhdenmukaistetaan ja kehitetään?** *(kevyemmät asumisratkaisut)*
 - **Miten palvelujen monimuotoisuutta ja siirtymistä kevyempiin palveluihin varmistetaan ja parannetaan pth:n ja esh:n välistä integraatiota?**
- **Miten varmistetaan riipeä ATPJ ja ICT-työkalujen kehittäminen?** *(Erilliset ja toisistaan erilaiset potilas- ja asiakastietojärjestelmät sekä ICT-työkalut ovat haastaneet palvelutuotantoa sekä vaikuttaneet työn sujuvuuteen)*
- **Miten henkilöstön saatavuutta voidaan jatkossa turvata?** *(henkilöstön saatavuudessa haasteita. Henkilöstö kuormittunutta.)*

AVI arviointiraportin keskeiset huomiot

Onnettomuuksien ehkäisytehtävien palvelutason toteutuminen: Onnettomuuksien ehkäisyn palveluista turvallisuusviestintä ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on onnistunut parhaiten. Valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista toteutui vain 53 %. Haasteita on ollut henkilöresursoinnissa ja työajan riittävydessä. Myös pelastuslain 41 §:n mukaisessa ilmoitusmenettelyssä on edelleen kehitettävää.

Pelastustoiminnan palvelutason toteutuminen: Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat ovat kokonaisuutena arvostellen pysyneet ennallaan varsin hyvällä tasolla. Huomattavia puutteita ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan vähimmäistavoitteiden toteutumisessa on yhdessä I-riskiruudussa. Osaan A- ja B-luokan tehtävistä on suunnitellusti ja toistuvasti hälytetty pelastusryhmää vähemmän resursseja. Asiassa on edetty uhkasakkomenettelyyn. Korjaustoimenpiteiden riittävyttä arvioidaan vuoden 2023 aikana. Pelastustoiminnan johtamisen päällikkötason valmiudessa on kehitettävää. Riskinarvion edellyttämää ympäristövahinkojen torjuntatasoa ei kaikilta osin saavuteta.

Väestönsuojelun palvelutason toteutuminen: Väestönsuojeluun liittyvässä kokonaisuudessa, sen järjestelyissä, suunnitelmissa ja ohjeistuksissa on kehitettävää. Väestönsuojeluun liittyvään suunnitteluun ei ole ollut käytettävissä riittävästi henkilöresursseja. Vähäinen resurssi on kohdennettu normaaliolojen häiriötilanteiden suunnitteluun.

Taloudellinen tilanne Satakunta

Nimi	8/2023 TOT2023, M€	TAS2023, M€	TPE2023, M€	TOT/TAS%	TPE vs TAS muutos%
▲					
Toimintatulot	76,0 milj.	112,2 milj.	109,9 milj.	68 %	-2 %
Toimintamenot	726,3 milj.	1097,5 milj.	1 122,4 milj.	66 %	2 %
TOIMINTAKATE	-650,3 milj.	-985,3 milj.	-1 012,4 milj.	66 %	-3 %
Valtion rahoitus	696,0 milj.	940,9 milj.	966,8 milj.	74 %	3 %
Rahoitustulot ja -menot	2,5 milj.	-0,8 milj.	0,4 milj.	-302 %	148 %
VUOSIKATE	48,3 milj.	-45,3 milj.	-45,3 milj.	-107 %	0 %
Poistot ja arvonalentumiset	8,3 milj.	13,9 milj.	13,9 milj.	60 %	0 %
Satunnaiset erät	0,0 milj.	0,0 milj.	0,0 milj.	NaN	NaN
Tilinpäätössiirrot + (-)	0,0 milj.	0,0 milj.	0,0 milj.	NaN	NaN
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	40,0 milj.	-59,2 milj.	-59,2 milj.	-68 %	0 %
Lainakanta	67,4 milj.	109,5 milj.	110,2 milj.	62 %	1 %

- Alijäämäennuste 59 me, vastaten talousarvion tasoa
- Alueelle myönnetty lainanottovaltuutta (41 me) vuodelle 2024
- Merkittävimmät investoinnit kohdentuvat Sata-sairaalaan

ICT

ICT

- Arviointiraportissa todetaan, että investointikaudella 2025–2027 on tavoitteena tarkastella asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistamista yhteistyössä Länsi-Suomen YTA-alueen kanssa.
 - Kevään 2023 neuvotteluissa todettiin, että Satakunta on valmistelemassa APTJ-hankintaa yhteistyössä Varhan kanssa. Alustava aikataulun mukaan asiakastietojärjestelmää koskeva kilpailutus oli tarkoitus julkaista maaliskuussa 2023 ja potilastietojärjestelmän kilpailutus kesäkuussa 2023.
- Asiointia digitaalisesti sote-ammattilaisten kanssa on Satakunnan hyvinvointialueella kansallista keskiarvoa (21 %) vähemmän (14 %) vuonna 2022
- Satakunnan hyvinvointialueen strategiassa ja muutosohjelmassa näkyy vahvasti ICT- ja digitaalisten palveluiden kehittäminen ja käytön laajentaminen sekä sähköisten palveluiden hyödynnettävyyden parantaminen ja tiedolla johtamisen sekä vaikuttavuusperustaisen ohjauksen kehittäminen.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus

Palvelut asiakkaille monin eri tavoin

Lähellä sinua

aina kun tarvitset

Tavoitteenamme on toteuttaa palvelut yhdenvertaisesti.

1. Liikkuvat palvelut
2. Ensivaste
3. Digitaaliset palvelut
4. Puhelimitse annettavat palvelut
5. Toimipisteessä annettavat palvelut
6. Kotiin annettavat palvelut

Hoito- ja palvelutakuu

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut: palvelutarpeen arviointi aloitettu 97% asiakkaista ja valmistunut 93% asiakkaista annetussa määräajassa.
- Aikuisten palvelut: Toimeentulotuki hakemusten käsittely toteutunut 99% asiakkaista annetussa määräajassa. Vammaispalvelun palvelutarpeen arviointi aloitettu 92% asiakkaista ja valmistunut 90% asiakkaista annetussa määräajassa. Sosiaalityön päätöksenteko toimeenpaneminen toteutunut 90% asiakkaista annetussa määräajassa. Lääkärinvastaanoton hoitotakuu toteutunut 83% potilaista.
- Suun terveydenhuollon hoitotakuu toteutunut 84% asiakkaista.
- Ikäntyneiden palvelut: yli 75-vuotiaiden palvelutarpeen arviointi toteutunut 86% asiakkaista annetussa määräajassa.
- Erikoissairaanhoido: Läheteet käsitelty hoitotakuun aikana 95% potilaalla. Hoitoon pääsy toteutunut 66% potilaista hoitotakuussa.

Henkilöstön saatavuus

- Vakituisiin palvelussuhteisiin pääsääntöisesti saatu rekrytoitua. Eräissä ammateissa valtakunnallista saatavuushaastetta: lääkärit, psykologit, sosiaalityöntekijät, puheterapeutit ja toimintaterapeutit. Määräaikaisen hoitohenkilökunnan saatavuudessa haasteellista.
- Henkilöstön sairauspoissaolot hieman kunta-alan keskiarvoja suuremmat; raportointijärjestelmät vielä keskeneräiset
- Eläköityviä n. 250 vuosittain, lisäksi erilaiset työkyvyttömyydet lisäävät määrää noin sadalla; muutosohjelmassa tavoite, että puolet eläköityvistä jätetään täyttämättä
- Oppilaitosyhteistyö tiivistä, mm. oppisopimuskoulutuksia
- KV-rekrytointia tehty, esimerkiksi hoitajia Sambiasta
- Työvoiman vuokraus maltillista; liittyy lähinnä lääkäripalveluihin

Palveluverkkoselvityksen loppuraportin esityksien vaikutus vuokratustannuksiin ja vuokratuiden neliöiden määrään

Vuosi	e/v	M2
2024	722 591	4 671
2025	3 241 305	22 369
2026	3 847 800	22 920
2027	3 812 121	21 309
Erikseen selvittävät	2 712 959	15 455
Yhteensä	14 336 776	86 725

Digiasioinnin kehitys

- Lähtötilanne digiasioinnissa 5 – 10 %, tavoite 35 % 2025 lopussa
- Nykyvälineillä kehitetään asiointia ja kyvykkyyksiä
- Digiasiointialusta käytössä 2024 loppuun mennessä
- Alustalla kattava perustoiminnallisuus, modulaarisuus ja skaalautuvuus
- Integraatiohaaste —> käytettävyysaaste —> vaiheistus
- Priorisoidaan palveluita ja asiakassegmenttejä
- Episodiasointi | puhelinasiointi | hoito- ja asiointiketjut

Pelastustoimen palvelutaso

- **Nykyinen, viime vuosina kasvatettu pelastustoiminnan palvelutaso säilytetään**
- Onnettomuuksien ehkäisyssä kiritään kiinni koronapandemian aiheuttamaa suoritevelkaa
- Pyritään vastaamaan pelastustoimen lisääntyneisiin suunnittelun, raportoinnin ja tietojohtamisen tehtäviin
- Pyritään kehittämään sekä pelastustoimen varautumista että tukemaan muiden toimijoiden varautumista tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan
- Pyritään integroitumaan muun hyvinvointialueen toimintaan toiminnallisia ja kustannushyötyjä tavoitellen. Muutosohjelmassa ensihoidon synergiaselvitys.
- Resurssi- eli rahoituslisäyksiä ei tavoitella
- Aluevaltuuston päätös 16.10.2023 vuosille 2024-2025

Varautuminen ja valmius

Länsi-Suomen YTA

- yhteistyöalueen sote –valmiutta ja varautumista yhteensovittava ryhmä on nimetty,
- turvallisuus- ja valmiustiimi kokoontuu säännöllisesti,
- valmiuskeskus toimii,
- sopimusvalmistelu käynnissä, valmistuu 1.12.2023.

Satakunnan hyvinvointialue

- valmiussuunnitelman julkinen osuus aluehallituksen päätettävänä 23.10.,
- toimialuekohtaisten suunnitelmien laatiminen/ päivitystyö on käynnissä,
- keskustelu kuntien kanssa mm. evakuoitisuunnitelmien laatimisesta,
- jatkuvuuden hallinnassa tunnistettu kehittämistarpeita
- muutosohjelman avulla lisätään pelastuksen ja ensihoidon synergiaa, esim. henkilöstön yhteiskäyttö.

Operatiivisia riskejä/ varautumista käsitellään kuukausittain Tilannehuone-kokouksessa.

Tukipalvelut

- Toimitilaverkoston tehtävät muutokset; tilankäytön tehostaminen ja vuokratiloista omiin tiloihin – edellyttää jonkin verran investointeja
- Valmistuskeittiöiden määrän vähentäminen; nykytilassa valmistuskeittiöitä 19 kpl – asiantuntijaselvitys käynnissä
- Välinehuollon keskittäminen; nykytilassa 10 toimipistettä – selvitys käynnissä
- Puhtauspalveluissa saadaan säästöjä toimitilojen ja siivottavien neliöiden vähentyessä
- Hankintojen edelleen keskittäminen ja tuotevalikoimien harmonisointi
- Palkkalaskennan palvelut tällä hetkellä Sarastialta – selvitys muista tuotantovaihtoehdoista

Talouden tasapainottaminen

ARVIO

Yksinkertaistettu tuloslaskelma huomioiden muutosohjelman vaikutus, t€

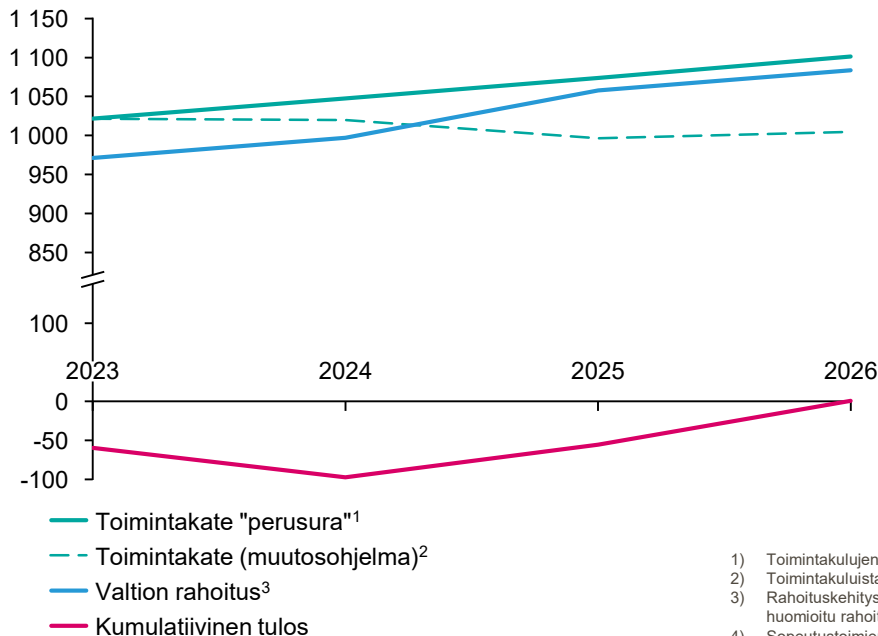
	2023	2024	2025	2026
Toimintatuotot	123 307 €	126 427 €	129 626 €	132 905 €
Toimintakulut (perusura/TA)	-1 144 912 €	-1 173 878 €	-1 203 577 €	-1 234 027 €
Toimintakulujen parannus perusuraan (netto)	0 €	27 587 €	77 489 €	96 400 €
Toimintakulut (uusi)	-1 144 912 €	-1 146 291 €	-1 126 088 €	-1 137 628 €
Toimintakate (uusi)	-1 021 604 €	-1 019 864 €	-996 462 €	-1 004 723 €
Valtion rahoitus	971 230 €	997 140 €	1 057 879 €	1 083 785 €
Jälkikäteistarkistus	31 312 €	0 €	29 043 €	0 €
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	3 237 €	0 €	-3 093 €	-5 771 €
Vuosikate (uusi)	-47 137 €	-22 724 €	58 323 €	73 292 €
Poistot ja arvonalentumiset	-12 518 €	-15 249 €	-16 375 €	-16 884 €
Tilikauden tulos	-59 656 €	-37 973 €	41 948 €	56 408 €
Kumulatiivinen tulos	-59 656 €	-97 629 €	-55 680 €	728 €

Muutosohjelman avulla kumulatiivinen alijäämä saadaan katettua vuonna 2026

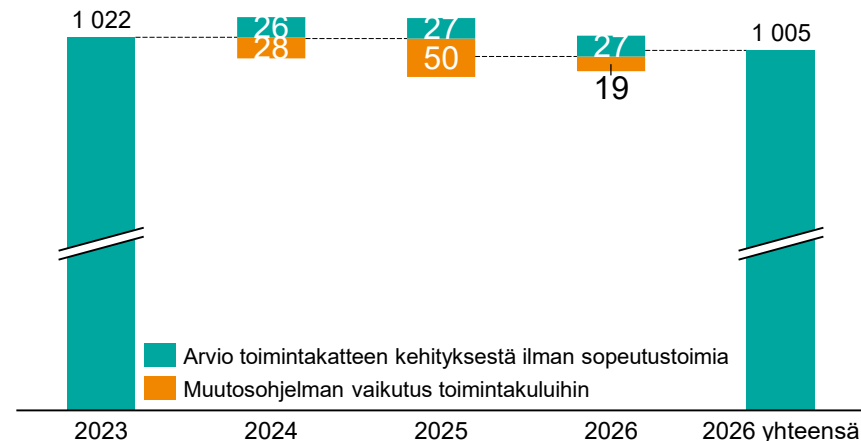

ARVIO

Toimintakatteen ja rahoituksen kehitys 2023-2026E, M€

Muutosohjelman arvioidut vaikutukset 2024-2026, M€⁴

- 1) Toimintakulujen ja -tuottojen kehityksessä käytetty HV-indeksiä: 2,53%
- 2) Toimintakuluista on vähennetty muutosohjelman arvioitu vaikutus
- 3) Rahoituskehitys perustuu VM:n 10.10.2023 julkaisemaan vuosien 2024-2030 rahoituksen painelaskelmaan. Jälkikäteistarkistus on huomioitu rahoituksessa
- 4) Sopeutustoimien on oletettu olevan pysyviä muutoksia: vuoden 2024 sopeutukset näkyvät myös myöhempinä vuosina

Muutosohjelmalla tavoitellaan ~27,5M euron kustannushyötyjä jo vuonna 2024 - kustannushyödyt viedään muutostalousarvioon suurimmaksi osaksi keväällä 2024

Huom! Kustannushyödyt ovat suurimmaksi osaksi kustannuskasvua hidastavia

ARVIO

		Kustannus- hyötytavoite			Kustannus- hyötytavoite			Kustannus- hyötytavoite			
1. Palvelemme yhdenvertaisesti	<i>Sari Rantanen</i>	~14,5M€	2. Kohtaamme inhimillisesti	<i>Marika Lanne</i>	~0,5M€	3. Toimimme ammatillisesti	<i>Tero Mäkiranta</i>	~7,0M€	4. Uudistamme vastuullisesti	<i>Kirsi Varhila</i>	~5,5M€
1.1. Toiminnan painopiste on kevyissä ja varhaisen vaiheen tuessa	<i>Pirjo Rehula</i>	4,5M€	2.1. Asiakkaan omaehtoista terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitoa tuetaan (osana 1.1 ja 1.5)	<i>Hanna-Leena Markki</i>		3.1. Satakunta on veto- ja pitovoimainen työnantaja	<i>Kaisa Harjunpää</i>	3,1M€	4.1. Organisaation rakenteet tukevat sujuvaa päätöksentekoa ja toimeenpanoa, ja organisaatioissa työskennellään yhteisten tavoitteiden eteen	<i>Anna Alarautalahti-Heurlin</i>	0,6M€
1.2. Painopiste on siirretty erikoissairaanhoidosta perustasolle ja yhteistyö on sujuvaa	<i>Pia Lahtinen ja Hanna-Leena Markki</i>	6,3M€	2.2. Asiakkaat luottavat palveluihin ja niiden jatkuvuuteen ja osallistuvat kehittämiseen	<i>Anna Alarautalahti-Heurlin</i>		3.2. Satakunnalla on työnantajana yhtenäinen kulttuuri ja toimintamallit	<i>Kaisa Harjunpää</i>		4.2. Organisaatiolla on vankka sisäinen tietopohja tiedolla johtamisen tueksi	<i>Marika Lanne</i>	
1.3. Hoito- ja palveluketjut ovat saumattomia ja asiakas saa apua yhdellä yhteydenotolla	<i>Saila Hohtari</i>	1,1M€	2.3. Hyte-yhteistyötä tehdään tiivistä yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa	<i>Marika Lanne</i>	0,5M€	3.3. Johtamis- ja esihenkilötaidot ovat organisaatioissa erinomaisella tasolla	<i>Kaisa Harjunpää</i>		4.3. Hankintojen keskitämistä ja skaalaetuja hyödynnetään ja tuotantotapoja järkevöitetään	<i>Tero Mäkiranta</i>	4,9M€
1.4. Palveluverkko on sovitettu palvelutarpeeseen ja talouden kantokykyyn	<i>Kirsi Varhila/Sari Rantanen</i>	2,2M€				3.4. Henkilöstö-resurssien kohdistaminen ja työnjako tukevat palvelujen tuottamista	<i>Kaisa Harjunpää</i>	3,9M€	4.4. Yhteistyötä tehdään tiivistä YTA-alueella ja muiden hyvinvointi-alueiden kanssa	<i>Kirsi Varhila</i>	
1.5. ICT ja digipalveluita kehitetään osana palvelutoimintaa	<i>Jani Lavonen</i>	0,4M€									

Perustuu muutosohjelmassa määritettyyn talouden tasapainotustarpeeseen, joka on jaettu eri toimenpiteille. Eurot perustuvat mittareihin, jotka on käyty läpi vastuuhenkilöiden kanssa.

Investoinnit 2025 -2028

(1000 euroa)	TA2025	TS2026	TS2027	TS2028
Sote laitteet ja kalusto	5 900	7 900	7 900	7 900
PELA laitteet ja kalusto	1 200	1 600	1 600	1 600
ICT-investoinnit	4 400	3 200	2 875	2 560
Rakennusinvestoinnit	48 000	58 000	67 000	26 000
Taseeseen	59 500	70 700	79 375	38 060
ICT-investointeja vastaavat sopimukset	8300	6700	5000	4100
Sote investointeja vastaavat sopimukset	2 700	2 700	2 700	2 700
	11 000	9 400	7 700	6 800
Tytäryhteisöjen investoinnit	4 000	11 000	7 500	

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset)

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueellinen pelastajakoulutus

- Tämän hetken pelastajakoulutus ei riitä kattamaan tulevien vuosien tarpeita. Pelastusjohtajat ovat nähneet alueellisen koulutuksen nopeasti toteutettavana vaihtoehtona pelastajapulaan.
- Satakunnassa on valmis koulutusympäristö ja alustavat suunnitelmat koulutuksen toteuttamiseksi sekä maakunnallinen tahto. Koulutuksen käynnistäminen ei edellytä kalliita investointeja.
- Alueellinen koulutus on myös vetovoimatekijä niin opiskelijoiden kuin opettajien houkuttelemiseksi.
- Alueellinen koulutus ei kilpaile Kuopion kanssa vaan tuo koulutuksen järjestämiseen lisää ketteryyttä.

Sote -henkilöstö

- Työvoiman vuokraus ja ostopalvelut ovat keinoja turvata henkilöstön saatavuutta
- Työvoiman vuokrauksen ja ostopalveluiden osalta on tarpeen pikaisesti laatia valtakunnallista ohjeistusta tai lainsäädännön keinoin rajoittaa työvoiman vuokrauksen ja ostopalveluiden käyttöä
- Sote henkilöstön mitoitukseen luettava henkilöstö on määritelty tiukasti. Hoitoa ja hoivaa voidaan turvata ottamalla huomioon mitoitukseen nykyistä laajemmin eri tutkintoja ja henkilöstöryhmiä.

5. Johtopäätökset

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteinen näkemys alueen tilanteesta

- Tämä osio täytetään neuvotteluissa

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

- Mahdolliset vaikutukset STM ja SM selvityksiin

5.3 Mahdolliset toimenpidesuosituksset

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Toimenpidesuosituksedotukset Satakunta

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

- Alueen on vauhditettava päätöksentekoa toimintansa ja palveluiden uudistamiseksi sekä talouden tasapainottamiseksi.
- Alueen on selkeytettävä palvelurakennetta ja kevennettävä palveluverkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
- Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
- Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

- Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
- Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
- Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Jatkotoimista sopiminen

- Seurattavat asiat ja seurantatapa

6. Tilaisuuden päätös

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

17.10.2023

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

1. Alueen yleiskatsaus

Esittelijä Sari Rantanen

Satakunnan hyvinvointialue on tehnyt alkuvuonna uuden organisaation käynnistymiseen liittyviä toimenpiteitä onnistuneesti: palvelujen myöntämiskriteereitä on yhtenäistetty ja palvelujen sisältöjä on myös tarkistettu yhteneväisiksi. Asiakasmaksut on yhtenäistetty ja samoin palvelusetelien sääntökirjojen sisällöt on rakennettu hyvinvointialueen tasoisiksi.

Palveluverkkoselvityksen raportti on valmistunut. Sitä on tarkoitus käyttää sekä palveluiden järjestämisen että tuottamisen suunnittelun pohjana. Samoin selvitystä mahdollistava muutosohjelma on käynnistynyt. Suurimat riskit liittyvät rahoituksen riittävyyteen, päätöksenteon voimakkaaseen kuntapohjaisten intressien painoarvon kasvamiseen, mikä on jo näkyvissäkin. Myös osaavan oman henkilöstön saatavuus on huolenaihe. Perustason lääkäryövoiman ostopalveluihin kuluu jo noin 30 % palkkarahoista ja samoin erityistason lääkäreistä puuttuu 80.

Satakunnan hyvinvointialueen talousarvio vuonna 2023 on alijäämäinen 59,2 miljoonaa euroa. Tammi-elokuun kirjanpidon mukaan tehdyt tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2023 tulos olisi alijäämäinen 59,9 miljoonaa euroa. Ennusteeseen liittyy merkittävää epävarmuutta, koska talousarvio laadittiin puutteellisilla tiedoilla sekä ennuste perustuu oletuksiin, joiden toteutuminen vahvistuu loppuvuoden aikana. Iso puute hyvinvointialueen talouden tilan arvioinnissa ja suunnittelussa on, ettei historiatietoa talouden osalta ole vielä käytettävissä. Talousarviota vuodelle 2024 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaa ajalle 2024–2026 laaditaan parhaillaan. Niissä korostuu voimakkaasti talouden tasapainottaminen vuosina 2024–2026, talouden tasapainottaminen toteutetaan muutosohjelmalla, jonka konkreettiset toimenpiteet ovat käynnistymässä. Muutosohjelman toimeenpanon onnistuminen on kriittinen asia hyvinvointialueen talouden tasapainottamisessa.

Hyvinvointialueen ensimmäisenä toimintavuonna on talouden raportointi saatu käytäntöön, mutta sitä tulee edelleen tehostaa organisaation eri tasoilla. Hyvinvointialueen sisäisissä koulutuksissa on panostettu talousasioiden kouluttamiseen, ja koulutukset ovat toteutumassa loppuvuoden kuluessa. Tuotteistamisen ja sisäisen kustannuslaskennan toteuttamiseen hyvinvointialueilla kohdistuu kovat odotukset ja paineet politiikan ja yksityisten palveluntuottajien taholta. Tämän suhteen tulisi saada luotua hyvinvointialueille yhtenäinen malli tuotteistamisen ja

kustannuslaskennan toteuttamiseksi. Mallin tulisi olla käytettävissä jo keväällä 2024.

2. Satakunnan hyvinvointialueen huomiot hallitusohjelmasta

Esittelijä Sari Rantanen

Itsehallinto:

Hyvinvointialueiden ohjausrakenteita kehitetään ja selkeytetään siten, että varmistetaan yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut, henkilöstön riittävyys, hillitään kustannusten nousua ja edistetään kustannusvaikuttavuutta ottaen huomioon alueiden tarve säilyttää hyvinvointialueiden omistajuus omasta taloudestaan. Tavoitteiden saavuttamista seurataan. Haasteena voidaan nostaa esiin paikallisen itsehallinnon ja demokratian toteutuminen suhteessa ministeriöiden ohjaukseen. Ministeriöiden ohjauksen tulisi lain sekä hallitusohjelman mukaan olla seurantaa ja arviointia, joka ei kavenna aluevaltuustojen lailla säädettyä järjestämisvaltaa, eli sen tulee olla laissa tarkasti säädettyä. Rahoituksen riittämättömyys yhdistettynä lakisääteisten palveluiden tuottamisen velvoitteeseen asettaa itsehallinnon määritelmän uudella hallinnon tasolla tarkastelun kohteeksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut:

Hallitusohjelmassa olevat sote-palveluita koskevat keskeiset linjaukset ovat pitkälti yhdenmukaisia Satakunnan hyvinvointialueen strategian ja arvojen kanssa. Keskeisinä elementteinä nähdään hallituskauden aikana perusterveydenhuollon vahvistamiseksi ja henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi toteutettavat toimenpiteet, jotta hoitoon pääsy (hoitotakuu) voidaan toteuttaa ja siitä seuraavat kansanterveydelliset ja -taloudelliset hyödyt realisoida täysimääräisesti. Hallituskauden aikana tulisi vakavasti tutkia ulkoisten (sote) henkilöstöpalveluiden käytön rajoittamista säädöksiin, jotta työvoiman saatavuus sote-järjestämisvastuullisille hyvinvointialueille turvattaisiin ja järjestämisvastuun toteuttamisen kustannukset saataisiin hyvinvointialueilla hallintaan.

Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja kaikista heikoimmassa asemassa olevien oikeuksien edistämiseksi Satakunnan hyvinvointialue toivoo, että hallitusohjelman tiettyjä linjauksia sosiaaliturvan muutoksista (heikennyksistä) arvioitaisiin uudestaan. Viimesijaisia toimeentulon tukia heikentävät hallitusohjelman linjaukset eivät ole yhteiskunnan kokonaistaloudellisen edun eivätkä Satakunnan hyvinvointialueen arvojen mukaisia.

Talous:

Hallitusohjelmassa olevat talouden tavoitteet lisäävät entisestään hyvinvointialueen talouden haasteita. Suurin painoarvo on kohdistettu alueen omiin muutosohjelmiin, joiden vaikutukset tulevat viiveellä. Hyvinvointialueiden perusrahoitus ei vastaa kuntien ja kuntayhtymien tuottamien sotepalvelujen todellisia kustannuksia. Lisäksi rahoituspohjaan kohdistuu HVA-indeksin tarkistuksen myötä leikkaus, jonka myötä rahoituksen kasvu ei vastaa sote-kustannusten todellista kasvua 2023–2024.

3.11.2023

VN/22236/2023

Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot

Hyvinvointialueen toimintojen ja käytäntöjen rakentaminen on vielä kesken. Hyvinvointialueen alkuvaiheessa alueella on keskitytty hyvinvointialueen sisäisen yhteistyön parantamiseen ja toimintakäytäntöjen luomiseen, mutta organisaation rakenteet eivät vielä täysin tue sujuvaa päätöksentekoa ja toimeenpanoa. Myöskään alueella aiemmin tehdyt investointipäätökset eivät täysimääräisesti palvele alueen tulevaa palvelutarvetta sekä talouden sopeuttamistarvetta.

Toiminnan ja talouden suunnittelun lähtötietojen epävarmuus yhdistettynä inflaatiokehitykseen, palvelutuottajien hinnankorotuksiin sekä työvoimavuokrauksen kasvuun tuovat toimintaan merkittävän taloudellisen haasteen. Muutosohjelmalla haetaan kahdeksan prosenttia matalampaa (noin 92 milj. euroa) kulurakennetta vuonna 2025. Alueen ennakoitua sosiaali- ja terveydenhuollon menokehitystä kasvattaa suhteellisesti eniten väestön ikääntymisen aiheuttama palvelutarpeen kasvu. Alueelle ei myönnetty lainanottovaltuutta uusiin investointihankkeisiin, minkä vuoksi alue on hakenut lisälainanottovaltuutta.

Alueen palveluverkko on raskas ja alue tulee sovittamaan palveluverkkoaan taloudellisen kantokyvyn ja alueen väestön palvelutarve huomioiden. Palveluverkkoa tarkastelemalla on kuitenkin potentiaalia sekä palveluiden kehittämiseen, että talouden tilanteen parantamiseen.

Hyvinvointialueen lähtötilanteesta johtuen palvelurakenne on alueella vielä osin heterogeeninen ja raskas. Palveluvalikoimissa ja –kanavissa, palvelukriteereissä, toimintamalleissa sekä tuotantotapoihin liittyvissä asioissa onkin vielä reippaasti yhtenäistämisen tarvetta. Palvelut ovat siiloutuneet ja asiakas joutuu hakemaan palvelua monesta paikasta. Tuotantotapaetuja ja hankintojen skaalaetuja ei vielä hyödynnetä täysimääräisesti ja hyvinvointialuelaajuisesti. Lisäksi erilliset ja toisistaan erilaiset potilas- ja asiakastietojärjestelmät sekä ICT-työkalut ovat haastaneet palvelutuotantoa sekä vaikuttaneet työn sujuvuuteen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuudessa on alueen kaikilla osa-alueilla haasteita. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö on alueella kuormittunutta. Henkilöstöön liittyvät painotukset näkyvät sekä alueen strategiassa että muutosohjelmassa. Alue panostaa sekä henkilöstön saatavuuteen että pitovoimatekijöihin. Muutosohjelman tavoitteena on yhtenäisen kulttuurin ja toimintamallien luominen, johtamis- ja esimiestaitojen kehittäminen sekä henkilöstöressurssien parempi kohdentaminen. Alue laatii henkilöstö-ohjelman (2023) ja kartoittaa henkilöstötilanteen ja ammattiryhmien väliset työnjakoa.

3.11.2023

VN/22236/2023

Alueen suurta palvelutarvetta pitää yllä keskimääräistä sairaampi, ikääntyvä, koulutus-
tasoltaan matala väestö. Järjestäjän huomiota edellyttää työkyvyttömyyden kasvu
sekä alueen alhainen taloudellinen huoltosuhde sekä alueen lasten ja nuortenkasva-
neet hyvinvointihaasteet. Lastensuojeluilmoitusten, lastensuojelun avohuollossa ole-
vien sekä huostaan otettujen lasten määrä on lisääntynyt.

Väestön tyytymättömyys riittäviin lääkärin ja hoitajan vastaanottopalveluihin on kas-
vanut, vaikka hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa toteutuu maan keskiarvoa pa-
remmin. Hoidon jatkuvuus toteutuu paremmin kuin maassa keskimäärin. Hoitoon
pääsystä oli suun terveydenhuollossa viivettä.

Palvelujen painopistettä siirretään erikoissairaanhoidosta perustasolle ja yhteistyöstä
tehdään entistä sujuvampaa, jotta hoito- ja palveluketjut ovat saumattomia ja asiakas
saa jatkossa apua yhdellä yhteydenotolla. Uudistamisohjelmalla haetaan ratkaisuja vä-
estön palvelutarpeeseen ja palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen.

Onnettomuuksien ehkäisytehtävien palvelutason toteutuminen: Onnettomuuksien eh-
käisyn palveluista turvallisuusviestintä ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on on-
nistunut parhaiten. Valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista toteutui vain 53
%. Haasteita on ollut henkilöresursoinnissa ja työajan riittävydessä. Myös pelastuslain
41 §:n mukaisessa ilmoitusmenettelyssä on edelleen kehitettävää.

Pelastustoiminnan palvelutason toteutuminen: Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat
ovat kokonaisuutena arvostellen pysyneet ennallaan varsin hyvällä tasolla. Huomatta-
via puutteita ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan vähimmäistavoitteiden toteu-
tumisessa on yhdessä I-riskiruoudessa. Osaan A- ja B-luokan tehtävistä on suunnitel-
lusti ja toistuvasti hälytetty pelastusryhmää vähemmän resursseja. Asiassa on edetty
uhkasakkomenettelyyn. Korjaustoimenpiteiden riittävyttä arvioidaan vuoden 2023
aikana. Pelastustoiminnan johtamisen päällikötason valmiudessa on kehitettävää.
Riskinarvion edellyttämää ympäristövahinkojen torjuntatasoa ei kaikilta osin saavu-
teta.

Väestönsuojelun palvelutason toteutuminen: Väestönsuojeluun liittyvässä kokonai-
suudessa, sen järjestelyissä, suunnitelmissa ja ohjeistuksissa on kehitettävää. Väestön-
suojaan liittyvään suunnitteluun ei ole ollut käytettävissä riittävästi henkilöresurs-
seja. Vähäinen resurssi on kohdennettu normaaliolojen häiriötilanteiden suunnitte-
luun.

Muutosohjelman toteutukseen ja toimeenpanoon tuleekin kiinnittää erityistä huo-
miota, jotta alue pystyy vastaamaan sekä rakenteellisiin että toiminnallisiin haasteisiin.

17.10.2023

Alueen muutos- ja uudistusohjelma

1. Saavutettavuus ja saatavuus:

Esittelijä Sari Rantanen

Satakunnan hyvinvointialueen strategiassa todetaan, että palvelut ovat asukkaille saatavilla yhdenvertaisesti, oikea-aikaisesti ja lähellä monin eri tavoin. Palvelut tarjotaan monikanavaisesti ja verkostomaisina asiakkaan palvelutarpeen mukaan. Tavoitteena on, että asiakas saa koordinoitusti palvelutarpeitaan vastaavat palvelut.

Palveluja tuotetaan seuraavilla tavoilla:

- Liikkuvat palvelut:
 - Virka-aikaiset palvelut (suun terveydenhuolto)
 - Virka-ajan ulkopuoliset (esim. combilanssi)
- Toimipisteessä annettavat palvelut, myös näissä verkostomainen tapa toimia: Sote-keskus Sata, Ikäkeskus Sata, Perhekeskus Sata, Satasairaala. Muutosohjelman ja palveluverkkouudistuksen toimenpidekokonaisuuksien avulla tavoitellaan palvelujen parempaa saatavuutta.
- Esimerkiksi Sote-keskus Sata tarjoaa sekä sosiaali- että terveydenhuollon palveluita. Asiakkaalle nimetään vastuutyöntekijä ja tarvittaessa asiakkaan asioita hoitaa monialainen tiimi. Palveluita täydentävät tarvittaessa muun muassa kuntien, yritysten, Kelan, TE-keskusten ja kolmannen sektorin palvelut.
- Satakunnan hyvinvointialueen digitaalisten palveluiden tarjoaminen perustuu tällä hetkellä terveydenhuollossa omaolon yhteydenottoihin oirearvioiden kautta. Asiointia tuetaan videovastaanotoilla ja chat-neuvontapalvelulla. Sosiaalihuollossa digiasiointi on neuvontaa ja palveluohjausta. Digiasioinnin osuus kokonaisuudesta on 5–10 %.

2. Hoitotakuu:

Esittelijä Hanna-Leena Markki

Hoito- ja palvelutakuu (tilanne 8/2023) Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa palvelutarpeen arviointi aloitettu 97 % asiakkaista ja valmistunut 93 % asiakkaista annetussa ma. ajassa. Aikuisten palveluissa toimeentulotuki hakemusten käsittely toteutui 99 % asiakkaista annetussa ma. ajassa. Vammaispalvelun palvelutarpeen arviointi aloitettu 92 %

asiakkaista ja valmistunut 90 % asiakkaista annetussa ma. ajassa. Lääkärinvastaanoton hoitotakuu toteutunut 83 % potilaista. Suun terveydenhuollon hoitotakuu on toteutunut 84 % asiakkaista. Ikääntyneiden palveluissa yli 75-vuotiaiden palvelutarpeen arviointi on toteutunut 86 % asiakkaista annetussa määräajassa. Erikoissairaanhoidon osalta läheteet on käsitelty hoitotakuun aikana 95 % potilaalla ja hoitoon pääsy toteutunut 66 % potilaista hoitotakuussa. Läheteiden määrä on kasvanut 9 % vuodessa. Hoitoa odottaneista yli 6 kuukautta eniten on silmätautien (kaihileikkauksiin 32 %) ja kirurgian erikoisaloille (polven tai lonkan tekonivelleikkauksiin 44 %). Hoito- ja palvelutakuun toteutumiseen vaikuttaa väestön ikääntyminen, henkilöstön saatavuus ja asiakas- sekä lähetemäärien kasvu. Toimenpiteitä hoito- ja palvelutakuun parantamiseen on käynnissä muutosohjelman sekä muun kehittämistyön toimenpitein.

3. Henkilöstön riittävyys

Esittelijä Sari Rantanen (vastuuhenkilö Kaisa Harjunpää, HR -johtaja)

Satakunnan hyvinvointialueella työskentelee noin 8800 vakituista henkilöä. Vakituisiin palvelussuhteisiin henkilöstöä on pääsääntöisesti saatu rekrytoitua. Poikkeuksena ammatit, joissa esiintyy valtakunnallisesta suurta saatavuushaastetta; lääkärit, psykologit, sosiaalityöntekijät, puheterapeutit ja toimintaterapeutit. Myös lähihoitajien saatavuus on heikentynyt ja hakijoita paikkoihin on niukasti. Määräaikaisiin tehtäviin henkilöstön saatavuus hoitohenkilökunnan osalta on sen sijaan haastavaa, minkä johdosta muutosohjelmassa on yhtenä kehittämisen kohteena varahenkilöstön lisääminen organisaatiossa.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vuonna 2023 hieman kunta-alan aiempia lukuja suuremmat. Sairauspoissaolojen raportointi ja poissaoloperusteiden analysointi on haastavaa keskeneräisen raportointijärjestelmän johdosta. Toisaalta eläkevakuutusyhtiön työkyvyttömyyseläkemaksut ovat Satakunnan osalta vuonna 2023 kymmenyksen keskimääräistä pienempi ja vuoden 2024 ennuste näyttää tason säilyvän. Työkykyjohtamisen prosessit ovat kunnossa, mutta prosessien hallinnassa esihenkilötyössä on vielä puutteita.

Satakunnan hyvinvointialueen henkilöstöä jää vanhuuseläkkeelle vuosittain noin 250 henkilöä KEVAN ennusteen mukaan. Kun lisäksi huomioidaan työkyvyttömyyseläkkeet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet lisääntyvät eläköityvien määrä noin 100 henkilöllä vuosittain. Muutosohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että puolet eläköitymisen perusteella vapautuvista tehtävistä jätetään täyttämättä. Lisäksi muutosohjelman kautta tarkastellaan organisaation rakennetta ja esihenkilötarpeita.

Alueella tehdään tiivistä yhteistyötä alueen toisen asteen ammattioppilaitosten kanssa sekä korkeakoulujen kanssa. Opiskelijoiden sitouttaminen organisaatioon tarjoamalla harjoittelupaikkoja ja panostamalla harjoittelun ohjaukseen ja laatuun on kehittämiskohteena. Oppisopimuskoulutuksiin ollaan luomassa yhtenäistä prosessia organisaatioon. Oppisopimuskoulutukset ovat tärkeä väylä henkilöstön saatavuudessa.

Satakunnan hyvinvointialue on kuuvan vuoden aikana rekrytoinut kansainvälistä hoitohenkilökuntaa Sambiasta. Projektissa mallinnetaan Satakunnan hyvinvointialueen kansainvälisen rekrytoinnin toimintatavat. Satakunnan hyvinvointialueella on tunnistettu kansainvälisen osaajatuonnin tarve. Jatkossa päätettäväksi tulee, kuinka paljon kansainvälisiä osaajia tarvitaan ja lisäksi on päätettävä, miten osaajat Satakuntaan saadaan. Nyt käynnissä oleva prosessi on osoittanut, että vuokratyövoimana ulkomaisten osaajien rekrytointi on huomattavasti kalliimpaa kuin omana toimintana.

4. Palveluverkko

Esittelijä Sari Rantanen (vastuuhenkilö Kalevi Mäkipää, projektijohtaja)

Satakunnan hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksen loppuraportti julkistettiin 2.10.2023. Siinä esitetään suuntaviivat tulevaisuuden palveluverkolle.

Tällä hetkellä hyvinvointialueella on käytössään rakennuksia ja tiloja noin 741 kappaletta, joiden pinta-ala on 485 000 neliometriä. Käytössä olevista tiloista aiheutuvat tilakustannukset ovat noin 75 miljoonaa euroa vuodessa. Tästä kunnilta ja markkinoilta vuokrattujen tilojen kustannukset ovat noin 52 miljoonaa euroa ja sisäisten vuokrien loput noin 23 miljoonaa euroa.

Palveluverkkoselvityksen loppuraportissa esitetään kiinteiden toimipisteiden toiminnan tiivistämistä. Esitetyn aikataulun mukaan hyvinvointialue luopuu kiinteiden toimipisteiden käytöstä niin, että vuoden 2027 alussa vuokratilakustannuksista olisi leikkaantunut noin 15 miljoonaa ja vuokratuista neliöistä noin 85 000 neliötä.

5. SOTE-PELA integraatio

Esittelijä Jyri Leppäkoski

Satakunnan hyvinvointialueen muutosohjelmassa on otettu huomioon pelastuslaitoksen integraatio sosiaali- ja terveystieteisiin, tehtäväkohdassa palvelemme yhdenvertaisesti. Akuuttipalveluiden kanssa selvitetään ensihoidon synergiamahdollisuudet. Tavoitteena on saada toiminnallisia ja taloudellisia hyötyjä hyvinvointialueen liikkuvissa palveluissa mahdollisimman kokonaisvaltaisesti.

6. Digitalisaatio ja digiturva

Esittelijä Jani Lavonen

Satakunnan hyvinvointialueen digitaalisten palveluiden tarjoaminen perustuu tällä hetkellä terveydenhuollossa Omaolon yhteydenottoihin oirearvioiden kautta. Asiointia tuetaan videovastaanoitoilla ja chat-neuvontapalvelulla. Sosiaalihuollossa digiasiointi on neuvontaa ja palveluohjausta.

Digialustan käyttöönoton jälkeen ensimmäisessä vaiheessa prioriteetti on ohjata puhelinasiointia chat-asiointiin hyvän palvelulupauksen muodossa niiden asukkaiden osalta, jotka pystyvät tai haluavat käyttää digivälineitä. Tämä tavoite koskee sekä sosiaali- että terveyspalveluita. Pelastuslaitoksen osalta alkuvaiheessa keskitytään lomakeasiointiin ja ajanvarauksellisiin palveluihin. Tällä suunnitelmalla päästään koko hyvinvointialueen osalta meille asetettuun tavoitteeseen eli 35 % digiasioinnin kattavuuteen 2025 loppuun mennessä.

Satakunnan ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueet ovat yhdessä hankkimassa digialustaa, joka on tarpeeksi modulaarinen, skaalautuva ja kehitystiekartan osalta hyvinvointialueen palvelutuotantoa tukeva. Digialustan käyttöönottotavoite tällä hetkellä on Q4/2024. Tällä hetkellä nostetaan palvelutuotannon kyvykkyyttä digiasiointiin nykyvälineillä. Käyttöönotto tulee olemaan vaiheistettu ja siksi on tärkeää alustan skaalautuvuus. Palvelutuotannon kyvykkyys vaihtelee organisaation eri yksiköissä sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmien hankintojen aikataulut sekä niiden käyttöönottosuunnitelmat tuovat vahvoja reunaehtoja myös digialustan käyttöönottoon erityisesti integraatioiden osalta.

Digiturvan osalta hankinnassa on vaadittu toimittajilta tietoturva- ja laatusertifiointeja tai näyttöä auditointien käynnissä olemisesta. Palvelutuottajalta on vaadittu myös tarvittavia tietoturva- ja laatusertifiointeja. Tietosuojan osalta noudatetaan lain velvoitteita. Pidemmän aikavälin tavoite on soveltaa Julkria ict-palveluiden koko elinkaaren osalta.

7. Palvelutasopäätökset

Esittelijä Jyri Leppäkoski

Pelastustoimen palvelutasopäätösesitys vuosille 2024–2025 ja sen valmistelu on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Ensimmäinen luonnosversio lähetettiin kesäkuussa 2023 aluehallintovirastoon (AVI) lausunnon ja AVI:n kommentit ja muutosesitykset saatiin sovitussa aikataulussa. Lisäksi luonnosversio oli oman henkilöstön ja sopimuspalokuntien lausuttavana samaan aikaan. Kommenttien perusteella muokattu versio esiteltiin turvallisuus ja varautuminen lautakunnassa 12.9.2023. Tämän jälkeen palvelutasopäätöksen luonnosta on esitelty aluehallituksen iltakoulussa 26.9.2023. Aluehallitus hyväksyi 9.10.2023

kokouksessaan palvelutasopäätöksen ja aluevaltuusto päättää 16.10.2023 palvelutasosta.

Palvelutasopäätöksen keskeisinä periaatteina ovat olleet nykyisen, viime vuosina kasvatetun, pelastustoiminnan palvelutason säilyttäminen. Sopimuspalokuntien elinvoimaisuudesta kannetaan Satakunnassakin huolta. Onnettomuuksien ehkäisyssä kiritään kiinni koronapandemian aiheuttamaa suoritevelkaa ja pyritään vastaamaan pelastustoimen lisääntyneisiin suunnittelun, raportoinnin ja tietojohdamisen tehtäviin. Kehittämissosiossa pyritään panostamaan varautumiseen ja muiden toimijoiden varautumisen tukemiseen mahdollisuuksien mukaisesti. Lisäksi hyvinvointialueen toimintaan integroitumista jatketaan tavoitellen toiminnallisia ja taloudellisia hyötyjä laajasti. Resurssi- ja rahoituslisäyksiä ei tässä vaiheessa tavoitella, koska tunnistetaan hyvinvointialueiden taloudelliset realiteetit.

Itse asiakirjasta tehdään kaksi versiota, turvaluokiteltu ja julkinen. Lähinnä varautumisen ja poikkeusoloja käsittelevät osiot ovat luokiteltu yleisen turvallisuustilanteen heikentymisen myötä ei julkisiksi.

8. Valmius ja varautuminen

Esittelijä Marika Lanne

Hyvinvointialueiden varautumisen ja valmiuden suunnittelu on täysimääräisesti käynnistynyt vuoden 2023 aikana, ja sitä tehdään Länsi-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueilla samanaikaisesti. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ylläpitämä valmiuskeskus on saanut toimintansa käynnistettyä ja toimii ohjaavassa roolissaan. Satakunnan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osuus on aluehallituksessa päätettävänä 23.10.2023. YTA-sopimusvalmistelu ja Satakunnan hyvinvointialueen muutosohjelma kartoittavat tarkoituksenmukaisia yhdessä tekemisen kohtia, joissa on löydettävissä synergiahyötyjä, esim. henkilöstön yhteiskäyttö.

9. Tukipalvelut

Esittelijä Tero Mäkiranta

Tukipalvelujen osuus muutosohjelmassa liittyy pääosin palveluverkkoon tehtäviin muutoksiin. Palveluverkkopäätöksillä on vaikutuksia erityisesti toimitiloihin, ateriapalveluihin ja puhtauspalveluihin. Palveluverkkoon tehtävät muutokset vähentävät vuokratiloja, mutta edellyttävät jonkin verran investointeja. Puhtauspalvelun tarve pienenee neliöiden vähenemisen myötä ja valmistuskeittiöiden määrää tullaan nykyisestä vähentämään. Välinehuollon palvelut on tarkoitus keskittää, ja hankintojen kustannustehokkuutta parannetaan hankintojen edelleen keskittämällä ja tuotevalikoimien harmonisoinnilla.

10. Talouden tasapainottaminen

Esittelijä Jyrki Vatanen

Satakunnan hyvinvointialueen talousarvio vuonna 2023 on alijäämäinen 59,2 miljoonaa euroa. Tammi-, elokuun 2023 kirjanpidon perusteella tehdyn ennusteen mukaan alijäämä olisi 59,9 miljoonaa euroa. Talousarviota vuodelle 2024 valmistellaan ja se tulee olemaan alijäämäinen. Vuosilta 2023 ja 2024 tulee kertymään merkittävästi alijäämää, joka tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Talouden tasapainottaminen edellyttää välittömiä toimenpiteitä hyvinvointialueen taloudessa ja toiminnassa. Muutosohjelman toimenpiteillä vuosille 2023–2026 korjataan hyvinvointialueen talous tasapainoon.

11. Muutosohjelma

Esittelijä Anneli Lehtimäki

Muutosohjelma on Satakunnan hyvinvointialueen laaja-alainen ja tavoitteellinen sekä nykytila-arviointiin perustuva toiminnan ja rakenteiden kehittämisen ohjelma. Muutosohjelma perustuu ja toteuttaa strategiaa ja sen sisältö on rakentunut strategian arvojen viitekehykseen. Muutosohjelma täsmentää hyvinvointistrategian konkreettisiksi, johdettaviksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi vuosille 2023–2025. Lisäksi valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet vuosille 2023–2026 ovat ohjanneet muutosohjelmanlaatumista. Muutosohjelman tavoitteena on toiminnan ja rakenteiden kehittämisen kautta palvelujen vaikuttavuuden, saatavuuden, saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen. Tärkeänä tavoitteena on myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuslaitoksen toiminnan ja rakenteiden sekä palveluiden integraatio, jossa asiakas on aktiivisena toimijana keskiössä. Lisäksi muutosohjelman tavoitteena on hyvinvointialueen toiminnan ja talouden sopeuttaminen rahoitukseen sekä tuottavuuden nousu ja kustannusten kasvun hillintä. Muutosohjelman keskeiset tavoitteet ovat 1) ikääntyneiden raskaan ympärivuorokautisen hoidon keventäminen ja kotiin annettavien palvelujen vahvistaminen 2) painopiste on siirretty erityistasolta perustasolle ja yhteistyö on sujuvaa 3) vammaispalvelujen palvelujen kokonaistoiminnan tarkastelu ja kehittäminen kevyempiin palveluihin. Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa tavoitellaan laaja-alaisempaa yhteistyötä mielenterveys ja päihdepalvelujen sekä psykiatrian kanssa.

12. Investoinnit 2025–2028

Esittelijä Tero Mäkiranta ja Jani Lavonen

Satakunnan hyvinvointialueen investoinneissa 2025–2028 näkyy vahva panostaminen hyvinvointialueen omistamiin rakennuksiin kahden suuren

rakennushankkeen (Steniuksenkatu 2 Raumalla ja kuumasairaala Porissa) ollessa rakennusvaiheessa samaan aikaan. Kalustoon ja laitteisiin kohdistuvat investoinnit ovat tarvetta matalammalla tasolla, joka johtuu alueen taloudellisesta tilanteesta. Satakunnan hyvinvointialue joutunee hakemaan poikkeuksellista lainanottovaltuutta vuodelle 2025.

17.10.2023

Alueen oma nosto:**Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuslaitoksen henkilöstön saatavuuden turvaaminen**

Satakunnan hyvinvointialueen ehdotukset

1. Pelastajat ja alueellinen pelastajakoulutus

Esittelijä Sari Rantanen

Valtakunnallinen pelastajakoulu on tunnistettu ja hallitusohjelmassa on yhtenä keinona ongelman ratkaisuun kirjattu alueellinen pelastajakoulutus. Satakunta on tehnyt esityksen alueellisen pelastajakoulutuksen käynnistämisestä Satakunnassa. Koulutuksen toteuttamisesta on tehty suunnitelma siinä yhteydessä, kun Satakunta haki järjestämisoikeutta ruotsinkielisen pelastajakurssille 2021. Satakunta pystyy nopealla aikataululla käynnistämään pelastajakoulutuksen ja Länsi-Suomen pelastusharjoitusalue tarjoaa koulutuksessa tarvittavan harjoitusympäristön. Pelastajakoulutukseen hakeutuneiden määrä on viime vuosina ollut huolestuttavan vähäinen ja koulutuksen sijoittuminen Satakuntaan lisää näkemyksemme mukaan myös pelastajakoulutukseen hakeutumista niin Varsinais-Suomen kuin Pirkanmaan alueilta.

2. Sote -henkilöstöön liittyvät haasteet

Esittelijä Sari Rantanen

Työvoiman vuokraus ja ostopalvelut ovat keinoja turvata henkilöstön saatavuutta. Hoitohenkilöstön osalta (sairaanhoitajat ja lähihoitajat) työvoiman vuokraus on Satakunnassa maltillista. Sen sijaan lääkäripalveluiden ostot ovat merkittävässä roolissa henkilöstön saatavuudessa ja palveluiden turvaamisessa. Lisäksi ostopalvelut korostuvat psykologien ja puheterapeuttien kohdalla. Työvoiman vuokrauksen ja ostopalveluiden osalta on tarpeen pikaisesti laatia valtakunnallista ohjeistusta tai lainsäädännön keinoin rajoittaa työvoiman vuokrauksen ja ostopalveluiden käyttöä.

Sote henkilöstön mitoitukseen luettava henkilöstö on määritelty tiukasti. Hoitoa ja hoivaa voidaan turvata ottamalla huomioon mitoitukseen nykyistä laajemmin eri tutkintoja ja henkilöstöryhmiä.

Toimenpidesuositus ehdotukset Satakunta

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on vauhditettava päätöksentekoa toimintansa ja palveluiden uudistamiseksi sekä talouden tasapainottamiseksi.
2. Alueen on selkeytettävä palvelurakennetta ja kevennettävä palveluverkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
4. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.